

**ДО
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ
СТАРА ЗАГОРА**

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е
от Живко Тодоров – кмет на Община Стара Загора

ОТНОСНО: Отчет за изпълнение на Програмата за развитие на читалищната дейност в Община Стара Загора за 2011г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

В изпълнение на Закона за народните читалища, чл.26а(1), Председателите на народните читалища представят ежегодно до 31 март пред кмета на общината и Общинския съвет доклад за осъществените читалищни дейности по Програмата за предходната година и изразходваните от бюджета средства по ал.2. В определения срок всички читалища внесоха отчетните си материали, информацията от които е обобщена и анализирана в предоставения ви отчет. Представените 56 отчетни доклади са с голям обем и това сериозно би затруднило тяхното разглеждане и обсъждане. С оглед на това, предлагам на вашето внимание този синтезиран отчет за резултатите от цялостната читалищна дейност в община Стара Загора през 2011г.

Във връзка с гореизложеното предлагам на Общински съвет Стара Загора да приеме следното

Р Е Ш Е Н И Е:

На основание чл.21, ал.1, т.23 от ЗМСМА и във връзка с чл.26а ал.4 от Закона за народните читалища Общински съвет приема Отчета на Програмата за развитие на читалищната дейност в община Стара Загора през 2011 г.

**ОТЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА РАЗВИТИЕ НА
ЧИТАЛИЩНАТА ДЕЙНОСТ В ОБЩИНА СТАРА ЗАГОРА ЗА 2011 Г.**

Съгласно приетата Програма за 2011г. народните читалища от Старозагорската община са едни от основните културно-образователни средища по места и със своите характеристики са най-масовата и разпространена форма, предназначена да задоволява широкоаспектни потребности на общността.

Към 31.12.2011г. на територията на община Стара Загора има разкрити и регистрирани 57 читалища, от които 48 в селата и 9 в града. Определено достижение е, че дори и в най-малките селища от общината читалищата са запазени, макар същите да разполагат с ограничени ресурси за осъществяване на дейността си. Безспорен факт е, че читалището, с неговото трайно присъствие сред отделните общности, оказва

сериозно въздействие върху формирането и задоволяването на съществуващите духовни потребности. Към момента само в пет от селата - Воденичарово, Пъстрово, Люляк, Колена, и Ловец няма възстановени и регистрирани читалища. Определената за община Стара Загора субсидираната численост за читалищата като държавно-делегираны дейности за 2011г. е 113 бройки, със субсидия в размер на 652 688 лева. Читалищата обслужват над 172 000 жители на общината, от които над 24 000 живеят в селата. Изпълнявайки изискванията на Закона за народните читалища, организираната читалищна общност възлиза на 2 734 действителни читалищни членове в селата и 1125 в града.

Предлаганият на вашето внимание отчет за изпълнение на Програмата за развитие на читалищната дейност в община Стара Загора за 2011г., е съобразен и конструиран съобразно нейните основни раздели.

ЧИТАЛИЩНАТА БИБЛИОТЕКА – СЪВРЕМЕНЕН ОБЩЕСТВЕН ИНФОРМАЦИОНЕН ЦЕНТЪР, ПОЛЕЗЕН ПАРТНЬОР И ЕФЕКТИВЕН УЧАСТНИК В ПРОЦЕСИТЕ НА ИНФОРМАЦИОННОТО ОСИГУРЯВАНЕ НА ГРАЖДАНИТЕ ОТ ОБЩИНАТА

Читалищната библиотека е изградена на принципа на близост, достъпност, оперативност, с цел осигуряване на ефективно библиотечно -информационно обслужване на населението. Тя съдейства за успешното провеждане на програмата „Учене през целия живот” и повишаване на образователното ниво на населението, на качеството на живот и социалната интеграция.

В община Стара Загора има разкрити 48 читалищни библиотеки, от които 4 в града и 44 в селата, като новосъздадена е библиотеката към НЧ „Св. Кирил и Методий 2010” с. Борилово. Библиотеките разполагат с над 637 000 тома библиотечен фонд, от които 388 000 тома в библиотеките от града и 249 000 тома в библиотеките от селата. През периода има набавени 3 755 библиотечни материали /1734 в читалищните библиотеки на града и 1300 в читалищните библиотеки от селата/. За 2011г. има абонирани 197 периодични издания, на стойност 13 112 лева. /134 бр. в града и 57 бр. в селата/. Читателските посещения през 2011г. са 155 450 броя. При извършения анализ и направената съпоставка с отчетените показатели през изминали години се констатира, че по финансови причини, читалищата все още не успяват в достатъчна степен да обновяват и попълват библиотечните си фондове, но въпреки всичко, прилагайки различни методи и форми за работа с читатели, отчетените читателски посещения бележат ръст. За да отговорят на съвременните изисквания за увеличаване на читателската аудитория и привличане на младите хора, библиотеките са длъжни да въвеждат новите информационни технологии, въпрос, който е от изключителна важност пред ръководните органи на читалището. Със съдействието на община Стара Загора и Министерството на културата много от читалищата разполагат вече с необходимата техника и интернет, което значително повишава резултатите от тяхната дейност – към 31.12.2011г. читалищата разполагат със 77 броя компютърни конфигурации в града и 28 броя в селата. Три библиотеки от водещите градски читалища имат постигната пълна степен на автоматизация, а четири от селските библиотеки са пред завършване на този процес. През 2011г. библиотеката към НЧ „Възраждане 1927” с. Калояновец изцяло завърши автоматизирането на библиотечните процеси.

Водещо място сред читалищните библиотеки в страната заема библиотека „Родина”, запазвайки завоюваните си позиции на най-динамично развиващ се съвременен библиотечно-информационен център. Библиотеката притежава 313 128 библиотечни документи, а от тях през 2011 г. са постъпили общо от покупка и дарение

1 372 библиотечни документи за 15 203 лева. Читателските посещения са 135 764 броя, като подчертан интерес имат потребителите към библиотечния сайт, в който са посетени над 95 700 страници от над 40 000 уникални потребители.

През годината библиотеката е подготвила проекти за:

- програма „Глобални библиотеки”- България – определена е за обучителен център по програмата - получени са 12 компютърни станции, лаптоп, мултимедия с екран, многофункционално устройство и цветен лазерен принтер

- дарителски конкурс „Създаваме по-добро бъдеще” на „Загорка” АД и Обществен дарителски фонд Стара Загора- с цел техническо обезпечаване на програмата за дигитализация на културното наследство на Стара Загора „Старозагорска памет”

Библиотеката е инициатор и основен организатор на програмите за насърчаване на четенето в община Стара Загора:

- „Открий света на знанието с библиотеката – Чета, Знаем, Мога!” – 128 прояви

- ”Четяща Стара Загора”- VI Маратон на четенето с участието над 73 институции и организатори и с 5000 участника.

- „Представяме ви...”

- „Среща с автограф”

Библиотечните специалисти участваха активно във всички национални библиотечни форуми – конференции, кръгли маси, съвети, подготовка и обсъждане на нормативни документи, касаещи библиотечната общност и др. Професионалният опит, експертното мнение и постигнатите резултати от ръководството и библиотечните специалисти открояват библиотека „Родина” като водещ иновативен център в областта на библиотечното дело.

Всички читалищни библиотеки през 2011 г. разработиха съответните проекти за участия в обявената сесия от Министерството на културата за обновяване и обогатяване на библиотечните фондове с нови книги и периодични издания, с партньор община Стара Загора, но поради предприетите антикризисни мерки Министерството не успя да гарантира финансово тази си инициатива. В края на годината Съюзът на народните читалища в България дари на старозагорските читалища 300 тома литература.

Успешното участие на община Стара Загора във Третия етап на програмата „Глобални библиотеки” е свързано с НЧ „Христо Ботев 1952” Старозагорски минерални бани, НЧ „Възраждане 1927” с. Калояновец и НЧ „Стефан Генчев 1901” с. Хрищени. Всички предписания, които бяха направени по проекта, са изпълнени от общината като партньор по програмата.

ОСЪВРЕМЕНЯВАНЕ НА ЧИТАЛИЩНИТЕ ДЕЙНОСТИ И УСЛУГИ ЧРЕЗ ОБУЧЕНИЕ НА ХОРАТА ОТ ВСИЧКИ ВЪЗРАСТИ С ЦЕЛ РАЗВИТИЕ НА ГРАЖДАНСКОТО ОБЩЕСТВО. ЧИТАЛИЩЕТО – МЯСТО ЗА УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ

Една от най-важната и съществена част от дейността на читалищата е грижата за развитие на любителското художествено творчество. От предоставените отчети на народните читалища е видно, че всички съществуващи художествено -творчески колективи се включват активно в културния живот на общината, с което допринасят съществено за съхраняването и опазването на българските традиции и фолклор. Те са едни от най-важните субекти за издирването и съхраняването на местните обичаи, песни, ритуали, носии, предания и легенди, характерни за даденото населено място и културен ландшафт. Към читалищата работят постоянно 62 любителски колективи в селата и 23 в градските читалища. 54 временни групи по селата са ангажирани с

пресъздаването на местните ритуали, свързани с празнично -обредния календар /79 участия/, а в града работят 4 формации с временен характер, които имат по-широк и многожанров спектър на творчески изяви /20 изяви/. За 2011г. има регистрирани 300 изяви на художествените формации от селата, като 62 от тях са участия в национални, регионални и общински форуми, за много от които същите са отличени с награди и отличия. 628 са изявите на творческите колективи към читалищата в града, някои от които са с международно участие.

Популяризирането на богатото ни културно наследство е стратегическа цел, за чието осъществяване допринася и всяко едно читалище от общината, съобразно ресурсните си възможности. Двадесет читалища взеха участие в VI Национален тракийски фолклорен събор „Богородична стъпка” на Старозагорските минерални бани, една от фолклорните емблеми на Старозагорската община.

Инициациите от общината тематични празници се утвърдиха като традиционни за местната общност и са успешно намерен модел, обединяващ всички налични ресурси по места. Такива празници, проведени с участието на читалищата през отчетния период са: Фестивал на маските с. Еленино, Празник на ориза, с. Християново, Празник на паметта, с. Казанка, Празник на райската ябълка, с.Хрищени, Празник на рибата с. Калояновец и Празник на пелина, с.Змеево

През 2011г. 6 читалища отпразнуваха юбилейни годишнини, подготовката на които заемаше важно място в тяхната дейност. На всички тези читалища общината оказва финансова и логистична подкрепа /в рамките на съществуващите възможности/ : 110г. НЧ „Отец Паисий 1906” с.Ракитница, 110г. НЧ „Ст.Генчев 1901” с.Хрищени, 90г. НЧ „Искра 1921” с.Хан Аспарухово, 90г. НЧ „Васил Левски 1921” с.Бъдеще, 90г. НЧ „Изгрев 1921 с.Кирилово, 90г. НЧ „Пробуда 1921” с.Михайлово”.

С цел съхраняване на запазените по места културни ценности и популяризиране историята на родния край, през 2011 г. читалищата дообогатиха и разшириха съществуващите етнографски изложби - с.Змеево, с.Оряховица, с.Борово, НЧ „Тракия 2010” с.Ракитница и др.

Разкритите към народните читалища клубове, кръжоци, групи, школи по изкуствата продължиха да действат активно и през изминалата година, като в тях са ангажирани стотици участници – гаранция за образователната функция на отделното читалище и мястото му в живота на конкретната общност. Достигнатите резултати ангажират и мотивират както отделните читалищни ръководства, така и самите участници и изпълнители. Определяща цел в читалищната дейност е да се търсят и предлагат нови форми за изява на творческите заложи у децата и възрастните, активирайки участието им в различни художествени формации.

Към края на миналата година в читалищата работят 4 школи по изкуствата /балетна, хорова, музикална и за изобразително изкуство/ с 220 участници, 1 школа по чуждоезиково обучение с 426 ученика, 43 клуба и кръжоци с 394 участника. Постигнатите резултати от школите към НЧ „Родина 1860”, школата „Зографче” към НЧ „Св. Климент Охридски 1858” ги нареждат на едни от водещите места сред школите, дори и в национален мащаб.

Културният календар за 2011г. е механизмът, чрез който община Стара Загора финансово подпомага читалищата за осъществяване на дейността им, формат, чрез който се предоставя общинска субсидия. В него са включени инициативи и форуми, чиито организатори и участници са самите читалища, както и прояви, в които те се явяват партньори на общината или на други културни институти.

По – значими от тях са:

„Трифон Зарезан – празник на виното”

Фестивал на маскарадните игри с международно участие

„Аз съм българче, обичам...” – детска художествена изложба
Детски фолклорен празник „Изворът да не пресъхва”
Великденски празници
Пролетен концерт „Усмивки и приятели”
„Четяща Стара Загора” – едномесечна програма /април/
„Фолклорна шевица” - концерт на читалищата от общината
Национална библиотечна седмица
Модно ревю от нетрадиционни материали
„С песните на Петкана Захариева” – концерт
„През юни в града на липите” – концерти на читалищни формации
Първи фестивал на българската песен и българските традиционни ястия
Национален тракийски фолклорен събор „Богородична стъпка”
1 ноември – Празник на народните будители
„Вашият шанс е песента”
Дни на възхвала на Св. Климент Охридски
Литературни сезони ,2011
Национален конкурс за младежка поезия „Веселин Ханчев”
Фестивал на детската коледна песен
Детски шахматен турнир
„Ой Коледо, мой, Коледо” – коледарски празник

През 2011г. община Стара Загора обезпечи с различни творчески програми и участия културните потребности на отделните общности по места - гостувания на ФА ”Загоре”, Духов оркестър Стара Загора, читалищните формации от различни жанрове и др. Читалищни прояви и инициативи присъстваха целогодишно във всички афиши, свързани с организирането на отделните празници, които общината също финансира, според реалните си възможности

Със заповед на кмета №РД-25-201/09.02.2011г. специално назначената комисия разпредели между читалищата от община Стара Загора съгласно действащия Механизъм определената им с РМС №715/01.10.2010г. бюджетна субсидия като делегирани от държавата дейност за 2011г. в размер на 652 688 лева /113 стандарта/.

МОДЕРНИЗИРАНЕ И УКРЕПВАНЕ НА ЧИТАЛИЩАТА КАТО САМОУПРАВЛЯВАЩИ СЕ ОРГАНИЗАЦИИ И ПРЕВРЪЩАНЕТО ИМ В ЦЕНТЪР ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩНОСТТА ПО МЕСТА

През 2011г. читалищата от общината са разработили 45 проекта, одобрените от които са 19. 15 читалища от общината защитиха проекти и получиха допълваща целева субсидия от Министерството на културата в размер на 13 600лв. за подпомагане на художествено -творческата им дейност: НЧ „Христо Ботев 1952” Старозагорски минерални бани – 500лв., НЧ „Възраждане 1927” с. Калояновец – 1 300лв., НЧ „Георги Бакалов 1933” – 1 000лв., НЧ ”Изгрев 1921” с. Кирилово - 500лв., НЧ „Димитър Наумов 1908” с.Преславен – 800лв., НЧ ”Отец Паисий 1906” с. Ракитница -500лв., НЧ ”Родина 1860” Стара Загора – 2 000лв., НЧ ”Развитие 1878” с. Дълбоки - 500лв., НЧ ”Пробуда” НЧ ”Ст.Генчев 1901” с. Хрищени 800лв., НЧ „Пробуда 1928” с.Змеево - 500лв., НЧ ”Светлина 1919” с.Лозен -500лв., НЧ „Митьо Станев 1929” с.Малко Кадиево -800лв., НЧ „Пробуда 1928” с.Сулица -1 300лв., НЧ „Просвета 1898” с.Сладък кладенец – 1 300лв., НЧ „Съзнание 1900” с.Казанка – 1 300лв.

Издадената от НЧ „Даскал Петър Иванов 1988” книга „ПРЕДАНИЯ ЗА СЕРКАНГЕР АСТРОХОЛИС” с автор Николай Семерджиев спечели конкурс на Министерството на културата.

НЧ „Развитие 1878” с. Дълбоки спечели проект пред „Загорка „АД и Обществен дарителски фонд Стара Загора „Центъра на Дълбоки – любимо място за отдих и развлечение” на стойност 6 573 лева, чиято реализация се осъществи изцяло с доброволчески труд.

Тези средства допринасят съществено за подпомагане на читалищната дейност. Община Стара Загора е предпочитан и търсен партньор и винаги подкрепя организационно и логистично добрите инициативи и практики на читалищата. Осигуреното допълнително финансиране чрез участие на читалищата в разработването и реализирането на проекти по оперативните програми на ЕС и други донорски програми, ще заема за в бъдеще все по-голям дял в бюджета на народните читалища.

Ползваната от читалищата общинска база е много важно условие за развитието на добра художествено-творческа дейност и създаване на стойностен културен продукт. Всички читалища /с малки изключения/ в община Стара Загора извършват дейността си в предоставената им база, общинска собственост. Съобразно възможностите на бюджета за 2011 година общината извърши ремонти на следните читалища: НЧ „Съзнание 1933” с.Християново -19 981лв., НЧ „Отец Паисий Хилендарски 1930” с.Подслон – 14 507лв., НЧ „Напредък 1927” с.Пшеничево – 19 632лв. и Детски отдел на Библиотека „Родина” -54 357лв. Това е много сериозен финансов ангажимент и една от най-преките форми за подпомагане на читалищата при стопанисване на ползваните от тях бази. Самите читалища също кандидатстват с проекти за извършване на ремонти пред Министерството на културата, с което успяват частично да разрешат проблемите с материалната си база.

Квалификацията и уменията на кадрите в читалищата по места са определящ фактор за превръщането им в съвременни информационни центрове, активни културни средища. Проблемът с подбора на професионално подготвени кадри за работа в читалищата и библиотеките към тях е от особена важност. В тая връзка специалистите от община Стара Загора и през изминалата 2011г. им оказваха постоянна методическа и експертно - консултантска помощ, свързана с разработването на експертни становища по различните проблеми, посещения по места и др. Разработената от специалистите Програма за обучението на кадрите в различните области и насоки на читалищната дейност през 2011г. включва ежемесечни семинари по теми:

1. Разработване на проекти и възможности за финансиране
2. Работа по проекти – практическо занятие за придобиване на умения при кандидатстване и разработване на проекти.
3. Читалището – актуални проблеми и начини за тяхното решение
4. Библиотеката като културно -информационна система. Планиране и отчитане – стандарти. Планиране на съвместна дейност със РИОКОС.
5. Квалификация за библиотекари. Отчет и анализ на библиотечната дейност за 2010г. Представяне на Споразумение и тематичен план за съвместна квалификационна и здравно -просветна дейност между РБ и РЗИ.
6. Управление на библиотечните фондове. Комплектуване.
- 7.Разяснителна кампания по Закона за народните читалища и Закона за обществените библиотеки.

След като се анализира информацията от представените отчети и обобщят показаните резултати за 2011г., може да бъдат направени следните изводи – читалищата като културни организации имат различна вътрешна структура и ресурс, различни са по големина и обхват, имат различен творчески профил и различна степен

на готовност за постигане на оптимални решения в процеса на работа. По своята характеристика те са основополагащ фактор при осъществяването на общинската културна политика по места, изпълняващи държавно културно-просветни задачи. Все повече те се изявяват не само като културни центрове, но и като центрове за интегриране на общностите. Само чрез постигането на добро и ефективно партньорство и пълноценна координация между всички заинтересовани страни по места, читалищата могат да изпълнят успешно тяхната мисия.

ЖИВКО ТОДОРОВ
Кмет на Община Стара Загора

Съгласували:

Зам.-кмет „Хуманитарни дейности“:
/Ив. Сотирова/

Н-к отдел „Култура, туризъм и вероизповедания“:
/Д. Атанасова/

Началник отдел „Правно- нормативно обслужване“:
/М. Станимирова/